

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Autor scenariusza: Maria Piotrowska

Blok tematyczny: Zabawy i rozrywki dzieci na świecie

Scenariusz nr 4

I. Tytuł scenariusza zajęć: Na afrykańskim łądzie.

II. Czas realizacji: 2 jednostki lekcyjne.

III. Edukacje (3 wiodące):

- polonistyczna,
- społeczna i etyczna,
- plastyczna.

IV. Realizowane cele podstawy programowej:

- **edukacja polonistyczna:**
  - tworzy wypowiedzi w formie ustnej lub pisemnej; kilkudzaniową wypowiedz, krótkie opowiadanie i opis – **1.3a**
  - czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci na I etapie edukacyjnym i wyciąga z nich wnioski - **1.1b**
  - czyta teksty i recytuje wiersze z uwzględnieniem intonacji i interpunkcji – **1.2c**
  - dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych – **1.3b**
- **edukacja społeczna i etyczna**
  - jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp., wie że wszyscy ludzie mają równe prawa – **5.4**
  - rozumie, że ludzie mają równe prawa, niezależnie od tego, gdzie się urodzili, jak wyglądają i jaką religię wyznają, jaki mają status materialny – **11.1**
- **edukacja plastyczna:**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu jak; kształt, barwa, faktura w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni – **4.2a**

V. Metody:

- metoda projektowania okazji edukacyjnych,
- doświadczalna,
- burza mózgów,
- pogadanka,
- praca manualna.

VI. Środki dydaktyczne:

- **do doświadczenia:** pomidor zielony, 2 pomidory czerwone, błoto
- **inne:** czasopisma i książki o Afryce wypożyczone z biblioteki szkolnej, styropian o grubości 2-4 cm, kolorowe farby, nożyczki, przybory piśmiennicze.

VII. Forma zajęć: praca indywidualna, w zespole klasowym, w grupach.

VIII. Przebieg zajęć:

- **Część wprowadzająca.**
  - Wprowadzeniem do tematu zajęć jest czytany wiersz Juliana Tuwima „Bambo” nawiązujący do tematu Afryki i rdzennej ludności ją zamieszkującej.
- **Zadanie otwarte.**
  - Próba odpowiedzi na pytanie: *Jak żyją ludzie w Afryce? Czy życie Afrykańczyków różni się od naszego w Polsce?*
- **Część warsztatowa.**
  - Zadaniem uczniów pracujących w grupach 4-5 osobowych jest odpowiedzieć na podstawie czytanego tekstu na wylosowane przez grupę pytania:
    - Pytanie 1: Dlaczego Afryka nazywana jest „czarnym lądem”?
    - Pytanie 2: Jak nazywają się najniżsi ludzie świata?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- Pytanie 3: Dlaczego ludzie mieszkający w Afryce w większości mają ciemną skórę?
- Pytanie 4: Jak wyglądają domy rdzennych mieszkańców Afryki?
- *Tekst.*

N Ziemi istnieje 7 kontynentów. Jednym z nich jest Afryka, w której żyje ponad 429 milionów ludzi, którzy porozumiewają się między sobą tysiącem różnych języków. Ze względu na kolor skóry jej mieszkańców, Afrykę nazywa się niekiedy „czarnym lądem”. Czarna skóra chroni ludzi przed słońcem w suchych gorących krajach. W Afryce można spotkać wiele ciekawych plemion, np. plemię Watussi, którzy należą do najwyższych ludzi świata a także plemię pigmejów którzy są najmniejszymi ludźmi świata i osiągają maksymalnie 132 cm wzrostu. W Afryce jest mało dużych miast a więcej wiosek i osad. Chaty w takich wioskach są zbudowane z materiałów dostępnych na danym obszarze zamieszkiwania plemienia, czyli głównie są to: wysuszona glina, trawy, gałęzie a nawet zwierzęce odchody. Takie domy mają mieszkańcom Afryki zapewnić przede wszystkim chłód i schronienie przed słońcem.

- **Doświadczenie – załącznik do scenariusza.**
- **Pytania/ zadania/ inne czynności utrwalające poznane wiadomości**
  - Dyskusja na temat życia rdzennej ludności Afryki
  - Praca z mapą świata – gdzie leży Afryka?
  - Oglądanie ilustracji krajobrazu Afryki.
  - Pisanie zdań na temat Afryki – *Jak wygląda „czarny ląd”?*
  - Burza mózgów –Próba odpowiedzi na pytanie: *Jak mogą spędzać czas moi rówieśnicy z Afryki?*
  - Szukanie informacji na temat gier i zabaw dzieci z Afryki z przyniesionych czasopism i książek wypożyczonych z biblioteki przez dzieci.
  - Projektowane masek afrykańskich w styropianie.
- **Dodatkowe czynności / zadania / pytania dla:**
  - **ucznia zdolnego** - uczeń opisuje sytuację dzieci w Afryce. Dokonuje analizy sytuacji materialnej i społecznej jaką mają jego rówieśnicy z „czarnego lądu”

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- **ucznia ośmioletniego** – uczeń odpowiada na pytania związane z różnorodnością zabaw na kontynencie afrykańskim.
  - uczeń opisuje wygląd kontynentu afrykańskiego. Wymienia najbardziej charakterystyczne miejsca Afryki.
- **ucznia wymagającego pomocy** – uczeń opisuje wygląd i życie ludzi zamieszkujących Afrykę.
- **ucznia dziewięcioletniego** – uczeń opisuje wygląd kontynentu afrykańskiego. Wymienia najbardziej charakterystyczne miejsca Afryki.
- **Podsumowanie zajęć:**
  - Życie na Ziemi w zależności od miejsca i szerokości geograficznej może bardzo się różnić. Na łądach gorących – ludzie mają skórę ciemniejszą niż ludzie mieszkający na obszarach chłodniejszych. Ludzie żyjący w gorących krajach nie potrzebują wielu ubrań, a ich domostwa są lekkich konstrukcji i dają schronienie przed upałem. Ludzie żyjący w zimnych strefach klimatycznych potrzebują więcej ubrań aby ochronić się przed zimą, a ich domy są stabilne i chronią przed zimą i mrozem.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Załącznik do scenariusza nr 4

I. Temat doświadczenia: Dlaczego skóra Afrykańczyków jest ciemna?

II. Zakres doświadczenia: Wpływ promieni słonecznych na skórę.

III. Cel doświadczenia: Zobrazowanie dzieciom wpływu promieniowania słonecznego na skórę.

IV. Miejsce przeprowadzenia doświadczenia: Sala lekcyjna.

V. Hipoteza doświadczenia: W jaki sposób skóra „broni” się przed promieniowaniem słonecznym?

VI. Spodziewane obserwacje/wnioski ucznia

Promienie słoneczne zmieniają kolor skóry i niszczą ją. Nie można przebywać długo na słońcu, bo można nabawić się poparzenia słonecznego. Trzeba smarować skórę preparatami z filtrem.

VII. Przebieg doświadczenia:

Przygotowujemy na parapecie okiennym podstawkę, na której umieszczamy 3 pomidory: 1 pomidor zielony, drugi czerwony, trzeci czerwony ale wysmarowany błotem zrobionym z ziemi i wody. Pomidory obserwujemy przez tydzień. Zapisujemy obserwacje w karcie obserwacji.

Obserwacje:

Pomidor zielony – nabrał barwy czerwonej.

Pomidor czerwony – został mocno pomarszczony i skórka jego pękła.

Pomidor czerwony który został wysmarowany błotem – po umyciu nabył jeszcze bardziej intensywnej barwy, jednak jego skórka nie uległa takiej destrukcji jak skórka pomidora bez smarowania błotem.

VIII. Wnioski z doświadczenia.

Promieniowanie słoneczne ma bardzo istotny wpływ na kondycję i kolor skóry. Skóra człowieka podobnie jak skórka pomidora pod wpływem promieniowania zmienia swój kolor z jasnej zielonej na ciemno czerwoną. Długoterminowe działanie promieniowania słonecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

na skórę powoduje, że niszczy ona i staje się pomarszczona, czasem nawet pęka. Skóra chroni się przed niszczącym działaniem promieniowania – wytwarzając barwniki (ciemne skóry) które chronią skórę przed nadmiernym promieniowaniem – dlatego skóra ludzi mieszkających w gorących krajach jest ciemna.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

